

KURUMLARIN 31 MART 2023 TARİHLİ BİLANÇOLARINDA YER ALAN YABANCI PARALARINI KUR KORUMALI MEVDUAT VE KATILMA HESAPLARINA YATIRMALARI HALİNDE VERGİ İSTİSNASI

ÖZET:

Döviz tevdiat hesaplarının ve döviz cinsinden katılım fonlarının Türk lirası vadeli mevduat ve katılım hesaplarına dönüşümünün usul ve esaslarının belirlendiği **2021/14 sayılı T.C. MERKEZ BANKASI Tebliği**nde yapılan değişiklikle yurt içi yerleşik tüzel kişilere **31/12/2021 ile 31/3/2023** tarihleri arasındaki herhangi bir tarihte bankalarda mevcut olan ABD doları, Euro ve İngiliz sterlini cinsinden döviz tevdiat hesabı ve döviz cinsinden katılım fonu hesabı bakiyelerini bozdurarak sisteme dâhil olabilmeleri imkânı getirilmişti.

Değişiklik öncesinde yurt içi yerleşik tüzel kişiler sadece 31/12/2022 tarihi itibarıyla bankalarda mevcut olan döviz tevdiat hesabı ve döviz cinsinden katılım fonu hesabı bakiyeleri için kur korumalı mevduat sistemi imkânından yararlanabiliyordu.

Gerçek kişilerin ise Kur Korumalı Mevduat sistemi devam ettiği sürece Döviz Tevdiat Hesaplarını bozdurarak sisteme dâhil olabilmeleri imkân dâhilindeydi.

25 Nisan 2023 tarihli ve 32171 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 24/4/2023 tarihli 7165 sayılı CK eki Kararda; 5520 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun Geçici 14 üncü Maddesinin Dördüncü Fıkrasında Yer Alan İstisnanın, kurumların 31/3/2023 tarihli bilançolarında yer alan yabancı paralar itibarıyla da uygulanacağı belirtildi.

DETAYLAR:

29.01.2022 tarihli ve 31734 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan [7352 sayılı VERGİ USUL KANUNU İLE KURUMLAR VERGİSİ KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN](#) ile ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununa geçici 14'üncü madde eklenmiş ve 31/12/2021 tarihli bilançolarında yer alan yabancı paralarını ve altın hesaplarını Türk lirasına çeviren ve bu suretle elde edilen Türk lirası varlığı, **bu kapsamda açılan en az üç ay vadeli Türk lirası mevduat ve katılım hesaplarında değerlendiren mükelleflere** elde etmiş oldukları kur farkı kazançları, vade sonunda elde edilen faiz ve kâr payları ile diğer kazançları için düzenlemede belirtilen esaslar kapsamında kurumlar vergisi istisnası getirilmişti.

Getirilen istisna düzenlemesi özetle aşağıdaki gibi olup; düzenleme uyarınca:

(1) 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununun 4 üncü maddesinin üçüncü fıkrasının (I)

numaralı bendinin (g) alt bendi hükmüne istinaden Türk lirası mevduat ve katılma hesaplarına dönüşümün desteklenmesi kapsamında dönüşüm kuru üzerinden Türk lirasına çevrilen hesaplar ile ilgili olarak; kurumların **31/12/2021 tarihli bilançolarında yer alan yabancı paralarını, dördüncü geçici vergi dönemine ilişkin beyannamenin verilme tarihine kadar** Türk lirasına çevirmeleri ve bu suretle elde edilen Türk lirası varlığı, bu kapsamda açılan **en az üç ay vadeli Türk lirası mevduat ve katılma hesaplarında değerlendirmeleri durumunda aşağıda belirtilen kazançlar kurumlar vergisinden müstesna tutulmuştur.**

a) Bu fıkra kapsamındaki yabancı paraların dönem sonu değerlemesinden kaynaklanan **kur farkı kazançlarının 1/10/2021 ila 31/12/2021 tarihleri arasındaki döneme isabet eden** kısmı,

b) 2021 yılı dördüncü geçici vergi dönemine ilişkin beyannamenin verilme tarihine kadar Türk lirasına çevrilen hesaplarla ilgili oluşan **kur farkı kazançları** ile söz konusu hesaplardan **dönem sonu değerlemesinden kaynaklananlar da dâhil olmak üzere vade sonunda elde edilen faiz ve kâr payları ile diğer kazançlar.**

(2) Birinci fıkra kapsamına girmemekle birlikte, kurumların **31/12/2021 tarihli bilançolarında yer alan yabancı paralarını 2023 yılı sonuna kadar** Türk lirası mevduat ve katılma hesaplarına dönüşümün desteklenmesi kapsamında dönüşüm kuru üzerinden Türk lirasına çevirmeleri ve bu suretle elde edilen Türk lirası varlığı **en az üç ay vadeli Türk lirası mevduat ve katılma hesaplarında değerlendirmeleri durumunda** oluşan **kur farkı kazançlarının**, geçici vergi dönemi sonu değerlemesiyle Türk lirasına çevrildiği tarih arasına isabet eden kısmı ile dönem sonu değerlemesinden kaynaklananlar da dâhil olmak üzere vade sonunda elde edilen **faiz ve kâr payları ile diğer kazançlar** kurumlar vergisinden müstesna tutuldu.

Kurumların 31/12/2021 tarihli bilançolarında yer alan **altın hesabı** ile bu tarihten sonra açılacak işlenmiş ve hurda altın karşılığı altın hesabı bakiyelerini 2023 yılı sonuna kadar Türk lirası mevduat ve katılma hesaplarına dönüşümün desteklenmesi kapsamında dönüşüm fiyatı üzerinden Türk lirasına çevirmeleri ve bu suretle elde edilen Türk lirası varlığı **en az üç ay vadeli** Türk lirası mevduat ve katılma hesaplarında değerlendirmeleri durumunda Türk lirasına çevrildiği tarihte oluşan kazançlar ile dönem sonu değerlemesinden kaynaklananlar da dâhil olmak üzere vade sonunda elde edilen faiz ve kâr payları ile diğer kazançlar kurumlar vergisinden müstesna tutuldu.

Öte yandan 7407 sayılı Kanunla yapılan değişiklikle KVK Geçici 14'üncü maddeye eklenen 4'üncü fıkra ile 31/12/2021 tarihli bilançolarda yer alması dahi 31/3/2022 tarihli bilançolarında yer alan yabancı paraların 2023 yılı sonuna kadar Türk lirasına dönüştürülmesi durumunda, bu kapsamda açılacak **mevduata tahakkuk ettirilecek faiz ve kâr payları ile diğer kazançlar** da istisna kapsamına alınmış, maddeye eklenen 5'inci fıkra ile de Türk Lirasına dönüşen bu hesapların 2023 yılı sonuna kadar geçerli olmak üzere vade sonunda Merkez Bankasının düzenlemelerine uygun olarak yenilenmesi durumunda

istisnanın yenilenen hesaplara da uygulanması yönünde düzenleme yapıldı.

Ayrıca Cumhurbaşkanına 30/6/2022 tarihli veya 30/9/2022 tarihli bilançolarda bulunan yabancı paraların Türk lirasına dönüşümünde de istisnanın uygulanabilmesi hususunda yetki verilmiş; bu yetki kapsamında 27 Temmuz 2022 tarihli ve 31905 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 5872 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile geçici 14'üncü maddesinin 4'üncü fıkrasında yer alan istisnanın, kurumların 30/6/2022 tarihli bilançolarında yer alan yabancı paralara da uygulanması yönünde düzenleme yapıldı.

Söz konusu istisna hükümleri, aynı şartlarla geçerli olmak üzere bilanço esasına göre defter tutan **gelir vergisi mükelleflerinin kazançları hakkında da uygulanacaktır.**

Kurumlar Vergisi Kanunu'nun geçici 14 üncü maddesinde yer alan Kanuni düzenleme yukarıdaki gibi olmakla birlikte; T.C. Merkez Bankası tarafından yayımlanan ve TL'ye dönüşümün usul ve esaslarının belirlendiği TÜRK LİRASI MEVDUAT VE KATILMA HESAPLARINA DÖNÜŞÜMÜN DESTEKLENMESİ HAKKINDA TEBLİĞ (SAYI: 2021/14)¹ ve ALTIN HESAPLARINDAN TÜRK LİRASI MEVDUAT VE KATILMA HESAPLARINA DÖNÜŞÜMÜN DESTEKLENMESİ HAKKINDA TEBLİĞ (SAYI: 2021/16)² düzenlemelerinde döviz ve altın hesaplarının TL'ye dönüşümünde tüzelkişiler için 6 ay veya 1 yıl vadeli Türk lirası mevduat veya katılma hesabı açılması öngörülmüş ve gerçek kişilere tanınan 3 ay vadeli hesap açılabilmesi imkânı tüzel kişilere tanınmamıştı. Ayrıca açılan Türk lirası mevduat veya katılma hesaplarına vade sonunda yenilenme imkânı da tanınmamıştı.

Daha sonra söz konusu Tebliğ ve Tebliğle ilgili olarak aşağıdaki değişiklikler yapıldı.

1. 7.3.2022 tarih ve 31771 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan;

○ Türk Lirası Mevduat ve Katılma Hesaplarına Dönüşümün Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Sayı: 2021/14)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Sayı: 2022/9),

○ Altın Hesaplarından Türk Lirası Mevduat ve Katılma Hesaplarına Dönüşümün Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Sayı: 2021/16)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Sayı: 2022/10)

ile tüzelkişilere de döviz ve altın hesaplarının TL'ye dönüşümünde 3 ay vadeli Türk lirası mevduat veya katılma hesabı açabilmeleri imkanı getirildi.

2. 22.3.2022 tarih ve 31786 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan; Türk Lirası Mevduat ve Katılma Hesaplarına Dönüşümün Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Sayı: 2021/14)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Sayı: 2022/14) ile gerçek kişilerin, Kur Korumalı Mevduat sistemi devam ettiği sürece Döviz Tevdiat Hesaplarını bozdurarak sisteme dâhil olabilmeleri imkânı getirildi.

3. 8.4.2022 tarih ve 31803 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Türk Lirası Mevduat ve Katılma Hesaplarına Dönüşümün Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Sayı: 2021/14)’de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Sayı: 2022/16) ile yurt içi yerleşik tüzel kişilere de 31/12/2021 ile 31/3/2022 tarihleri arasındaki herhangi bir tarihte bankalarda mevcut olan ABD doları, Euro ve İngiliz sterlini cinsinden döviz tevdiat hesabı ve döviz cinsinden katılım fonu hesabı bakiyelerini bozdurarak sisteme dâhil olabilmeleri imkânı getirildi.

4. 6.7.2022 tarih ve 31888 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Türk Lirası Mevduat ve Katılma Hesaplarına Dönüşümün Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Sayı: 2021/14)’de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Sayı: 2022/22) ile yurt içi yerleşik tüzel kişilere tanınan bu imkânın süresi uzatılarak 31/12/2021 ile 30/6/2022 tarihleri arasındaki herhangi bir tarihte bankalarda mevcut olan ABD doları, Euro ve İngiliz sterlini cinsinden döviz tevdiat hesabı ve döviz cinsinden katılım fonu hesabı bakiyelerini bozdurarak sisteme dâhil olabilmeleri olanağı tanındı.

30 Eylül 2022 tarihli ve 31969 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan TÜRK LİRASI MEVDUAT VE KATILMA HESAPLARINA DÖNÜŞÜMÜN DESTEKLENMESİ HAKKINDA TEBLİĞ (SAYI: 2021/14)’DE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR TEBLİĞ (SAYI: 2022/27) ile yurt içi yerleşik gerçek kişilerin bankalardaki, yurt içi yerleşik tüzel kişilerin 31/12/2021 ile 30/9/2022 tarihleri arasındaki herhangi bir tarihte bankalarda mevcut olan ABD doları, Euro ve İngiliz sterlini cinsinden döviz tevdiat hesabı ve döviz cinsinden katılım fonu hesabı bakiyeleri, hesap sahibinin talep etmesi halinde dönüşüm kuru üzerinden Türk lirasına çevrileceği yönünde düzenleme yapıldı.

5. 27 Ekim 2022 tarihli ve 31996 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 26/10/2022 tarihli ve 6297 sayılı CK ile 5520 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun Geçici 14 üncü Maddesinin Dördüncü Fıkrasında Yer Alan İstisnanın, , kurumların 30/9/2022 tarihli bilançolarında yer alan yabancı paralar itibarıyla da uygulanacağı belirtildi.

6. 10 Ocak 2023 tarihli ve 32069 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan TÜRK LİRASI MEVDUAT VE KATILMA HESAPLARINA DÖNÜŞÜMÜN DESTEKLENMESİ HAKKINDA TEBLİĞ (SAYI: 2021/14)’DE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR TEBLİĞ (SAYI: 2023/2) ile yurt içi yerleşik gerçek kişilerin bankalardaki, yurt içi yerleşik tüzel kişilerin 31/12/2021 ile 31/12/2022 tarihleri arasındaki herhangi bir tarihte bankalarda mevcut olan ABD doları, Euro ve İngiliz sterlini cinsinden döviz tevdiat hesabı ve döviz cinsinden katılım fonu hesabı bakiyeleri, hesap sahibinin talep etmesi halinde dönüşüm kuru üzerinden Türk lirasına çevrileceği yönünde düzenleme yapıldı.

7. 26 Ocak 2023 tarihli ve 32085 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 25/01/2023 tarihli 6728 sayılı CK eki Kararda; 5520 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun Geçici 14 üncü Maddesinin Dördüncü Fıkrasında Yer Alan İstisnanın, kurumların 31/12/2022 tarihli bilançolarında yer alan yabancı paralar itibarıyla da uygulanacağı belirtildi.

8. 1 Nisan 2023 tarihli ve 32150 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan TÜRK LİRASI MEVDUAT VE KATILMA HESAPLARINA DÖNÜŞÜMÜN DESTEKLENMESİ HAKKINDA TEBLİĞ (SAYI: 2021/14)’DE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR TEBLİĞ (SAYI: 2023/7) ile yurt içi yerleşik gerçek kişilerin bankalardaki, **yurt içi yerleşik tüzel kişilerin 31/12/2021 ile 31/03/2023 tarihleri arasındaki** herhangi bir tarihte bankalarda mevcut olan ABD doları, Euro ve İngiliz sterlini cinsinden döviz tevdiat hesabı ve döviz cinsinden katılım fonu hesabı bakiyeleri, hesap sahibinin talep etmesi halinde dönüşüm kuru üzerinden Türk lirasına çevrileceği yönünde düzenleme yapılmıştır. Ayrıca Banka tarafından açılacak Türk lirası mevduat veya katılım hesaplarının vadeleri Merkez Bankasınca yayımlanacak usul ve esaslarda belirlenecektir.

9. 25 Nisan 2023 tarihli ve 32171 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 24/4/2023 tarihli 7165 sayılı CK eki Kararda; 5520 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun Geçici 14 üncü Maddesinin Dördüncü Fıkrasında Yer Alan İstisnanın, **kurumların 31/3/2023 tarihli bilançolarında yer alan yabancı paralar itibarıyla da uygulanacağı belirtildi.**

Ek:

5520 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun Geçici 14 üncü Maddesinin Dördüncü Fıkrasında Yer Alan İstisnanın Kurumların 31/3/2023 Tarihli Bilançolarında Yer Alan Yabancı Paralar İtibarıyla da Uygulanmasına İlişkin Karar (Karar Sayısı: 7165)

28.04.2023

Saygılarımla,
Ferdi Asım Hellaç
Mali Müşavir

<https://hellac.com>